

RADIKÁLNÍ LISTY.

Vycházejí nyní **tříkráte** týdně
v úterý, ve čtvrtek a v sobotu.

Čtvrtletní předplatné **2 zl. 50 kr.**
i s poštovní zásilkou.

Svým bohatým obsahem, v němž
zvláštní péče věnována jest otáz-
kám kulturním a hospodářským,
zajímavými zprávami, jakož i čet-
nými posledními zprávami, obsa-
hujícími podrobné telefonické a
telegrafické referáty o všech důle-
žitých událostech, nahrazují »RA-
DIKÁLNÍ LISTY« úplně denní
list.

Redaktor: K. ST. SOKOL.

Majitel:
VYDAVATELSKÉ DRUŽSTVO „NEODVISLOST“
V PRAZE.

Místností redakce a administrace:
PRAHA, Mikulandská ul. 4.

— TELEFON č. 2488. —

Po konfiskaci opravené vydání.

38-F-340

Vražda v Polné.

Otisk článků „Radikálních Listů“ z 20. dubna,
3., 6. a 15. června 1899.

— Cena 10 kr. —

Třetí vydání.

V PRAZE.

Nákladem vydavatelského družstva „Neodvislost“ v Praze.
Tiskem Edv. Beauforta.

ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA
PRÁVNICKÉ FAKULTY UJEP

STARÝ FOND

č. inv. 035 851

Vraždy v Polné.

(Uveřejněno v „Radikálních Listech“ ze dne 20. dubna.)

Od zvláštního zpravodaje.

Na sever od Polné je vesnice Horní Věžnice, na jih od Polné Malá Věžnice; obě ve vzdálenosti asi půl hodiny od města. Do obou chodí se po pěšinách kolem lesů, ležících na kopcích, s nichž je krásný pohled na Polnou a s nichž lze přehlédnouti celou krajinu. Při cestě k Horní Věžnici táhne se les Panský, k Malé Věžnici les Březina.

V poslední dny měsíce října lonského roku byla nalezena v Panském lese v mlázi kostra děvčete asi dvacetiletého, tváří dolů, s rukama pod sebou složenými. Na kostře kromě vlasů a kusu košile nenalezeno nic; ani masa, ani šatů. Kostra prohlášena byla za mrtvolu Marie Klimové z Horní Věžnice, jež nevysvětlitelným způsobem čtyři měsíce před tím zmizela. Šla tehdy z Polné domů, avšak cestou se její stopa ztratila. Dle všech známek byla přepadena na pěšině při mlázi vrahem, jenž ji usmrtil, svlékl do naha a mrtvou pak zavlékl dále do hustého mlázi, kam celý rok nikdo nevzkročí. Položil ji do posice, již jsme již označili, olámал svršky smrčků, jimiž mrtvolu přikryl; jinými větvemi, napíchanými do země kol mrtvoly, vytvořil kolem ní jistý druh zahrádky. Když setlely větve, jimiž mrtvola byla

zakryta, pokrýl mrtvolu novou vrstvou čerstvých větví, aniž první vrstvu odkryl a po nějakém čase opětně třetí vrstvou. Pod těmito třemi vrstvami kostra nalezena hajným. Ještě dnes je místo, kde mrtvola ležela, černé, bez trávy i bez mechu a smrčky kolem místa toho při straně k posici mrtvoly zčernalé. V úterý našli jsme na místě tom ještě kost a tři zuby. Vrah nalezen nebyl a vražda zůstala záhadou. Jak byla zabita a jak s jejím tělem naloženo, nedalo se určit ani tušiti, když nenalezen ani zbytek masa.

Těsně před velikonočními svátky letos spáchána vražda na děvčeti Anežce Hružové za těchže okolností. Její mrtvola nalezena v mlázi v Březině asi deset kroků od pěšiny z Polné nahoru do Malé Věžnice.

Na mrtvole byly jenom ženské kalhoty, punčochy, botky a kazajka přetažená přes hlavu, ostatní tělo bylo nahé. Mrtvola ležela tváří do země, s rukama pod obličejem. Již na první pohled byla nápadná bělost mrtvoly, kteráž při pitvě vysvětlena tím, že v ní nenalezeno téměř ani kapky krve. Na lebce shledáno osm ran neprorazivších lebku, tupým předmětem způsobených, dle všeho obuškem, nalezeným poblíže místa vraždy; krk Hružové byl podříznut mistrným jediným řezem od ucha k uchu, kterým protnuty až k obratlím všechny tepny a žíly, zejména na levé straně. Řez byl hladký, rovný, způsobený ostrým dlouhým nožem a obratnou rukou.

Soudě dle váhy těla Hružové, bylo by musilo býti nalezeno asi 7—8 kg. krve — nalezena však jenom nepatrná část krve v doličku asi dva kroky od pěšiny (místo s povrchu potřísněné měřilo 15 × 25 cm.) a potřísněné kamení asi osm kroků dále pod hlavou mrtvoly. Země na obou místech je tvrdá, kamením pokrytá, mechu prostá, posypaná sporým jehličím, tak že do ní by se byla krev nemohla vsáknouti. Kromě toho při-

pomínáme, že onen večer a onu noc mrzlo — Polná je v horách. Také mlázi není krevi potřísněno, což by musilo nastati, kdyby krevi z proríznutých tepen byl ponechán libovolný odchod — je známo, že stříká krev na všechny strany. Poblíže mrtvoly v houští nalezen obušek a rozházené sukně Hružové.

Jak asi vražda vykonána?

Paprsek světla vrhá na událost svědectví pani Vornilové, po statku nazývané Hružové, choti starosty z Malé Věžnice. Vypravuje, že šla ve středu 29. m. m. po 5. hodině z Polné. Z mlázi vystoupil pojednou člověk ve světlých šatech, s obuškem v ruce, jenž pak nalezen a učinil pohyb, jenž nesevěčil o přátelských úmyslech. Ze strachu pozdravila jej zastavená paní, což ponuklo muže k tomu, aby se jí podíval do obličeje. Poznáv patrně, že mylí, zatahl se zpátky do mlázi a za chvíli z něho vyšel, švihaje obuškem do vzduchu.

Co dále budeme vyprávěti, je kombinace, nepravděpodobněji sestavená na základě fakt.

Vrah věděl, že Anička Hružová půjde o 6. hod. ze šiti domů a nedav se odstrašiti setkání s jmenovanou paní, počkal si znovu na svou oběť. Když šla kolem, strhl ji na 2 kroky do mlázi, buďto ji zadrhnul krk smyčkou anebo ji omráčiv obuškem, tam ji podřezal a vlekl ji pak osm kroků dále na místo, kde byla nalezena. Usekl čtyři stromky a ulámал větve, jimiž mrtvolu přikryl.

Matka Hružové ve středu ani ve čtvrtek nebyla znepokojena, protože se domnívala, že dceřina zaměstnavatelka má před svátky mnoho práce. Teprve v pátek se po ní sháněla u zaměstnavatelky, kde ji ovšem nenašla. Četnictvo, jemuž pohřešení děvčete oznámeno, zahájilo v sobotu za pomoci veškerého obyvatelstva z Polné i okolí pátrání — a děti školní z Dobroutova

za vedení svého učitele nalezly mrtvolu v sobotu večer. V neděli byla pohřbena po pitvě.

Hlas lidu ihned označil za pachatele Leopolda Hilsnera, židovského 21letého pobudu bez zaměstnání. Je to syn židovské almužnice vdovy, podporované náboženskou obcí, jež jí poskytovala také byt, v domě, v němž se nalézá židovská škola. Hilsner, ačkoli nepracoval, šatil se dost dobře, kouřil stále doutníky a rád se dobře měl. Kde bral prostředky na takový život? To nikdo nevěděl a neví dosud. Hilsner byl vyslechnut četnictvem, doveden na místo činu i do M. Věznice, avšak nezatčen. Když však hlas lidu neutuchl, byl v pondělí předveden k soudu a zatčen a po výsledku dodán do Kutné Hory. Hilsner popírá, že by se vraždy dopustil nebo při ní pomáhal, avšak různé okolnosti jej těžce kompromitují.

Nemůže dokázat alibi. Sama náboženská obec musila dosvědčiti, že v chrámu nebyl — byly velké svátky! — Dále nenalezl se světlý šat, jaký dříve nosíval. Na zelený čtvrtek nalezena byla v potoce u města, na cestě od M. Věznice hůl s vyrytým H. Hilsner popírá však, že by byla jeho. Oproti zprávám německých listů, že hůl nalezena nebo docela ztracena tam už v neděli, tvrdíme na základě skutečností dosvědčených, že hůl ve čtvrtek nalezly ženy, dle obřadu velikonočního ráno v potoce se umývající. Avšak nálezkyně ji neodevzdala, až když vešlo ve známost v sobotu že stala se vražda a že je z ní Hilsner podezřelý, odvedla ji v neděli četnictvu. Ve čtvrtek ráno byl viděn Hilsner u potoka. Jeden z kamarádů Hilsnerových chce dosvědčiti, že u něho viděl před časem dlouhý nůž. Obyvatelé z okolí židovského města chtějí dosvědčiti, že ve čtvrtek ráno z bytů Hilsnerových bylo cítiti zápach jako by se páčil šat. Hilsner nadmíru hloupě popírá, že by Hružovou byl znal. Ona sama stě-

žovala si tři dny před smrtí matce, že si ji „ten kluk prašivá“ pořad prohlíží. Hilsner bydlil v samém sousedství domku, kam Hružová již dlouho chodila do šiti a vidal ji každý den. Znal ji tak dobře, že jistě o ni věděl, že neměla nikdy žádnou známost s mužskými a že úplně nevinná.

Celé město věří, že vraždu spáchal nebo při ní účinkoval Hilsner. Ani židovsko německé listy, jež celou záležitost svými zúmyslně překroucenými zprávami před veřejností zatemnily, neodvažují se jej hájiti proti podezření. Omlouvají ho jeho tím, že je blbý nebo abnormální. To je očividná lež. Každý kdo jej zná — ať patří jakémukoli stavu nebo povolání — zná jej jako člověka se zdravým rozumem, avšak bez chuti k práci a k poctivému životu. Také kromě lenosti na něm není nic abnormálního.

Neméně důležité nežli vypátrání vraha je vyšetření motivu jeho činu, vlastně činu, zahrneme-li v úvahu zavraždění Klímové.

Loupežná vražda to nebyla. Hružová byla chudé děvče, měla ten den u sebe jenom tři krejčary, za 2 kr. si koupila sádlo a krejcar jí zbyl, jenž také u ní nalezen. Z jejího majetku neztratilo se nic jiného, nežli růženec, který, jsouc nadmíru pobožná, stále nosila při sobě. Vražda ze msty také ne — zavražděná byla mírné děvče, jež s každým žilo v míru; čin žárlivého milence tu také nebyl — neboť žádného nikdy neměla. Ani jediný z obyčejných, denních motivů neodpovídá tu okolností. Nezbyvá než uvážiti kromobyčejné. Nějaký věhlasný odborník Pražského Denníka — z něhož berou rozumy nyní Č. Politika a Právo lidu — píše s velmi učenou tváří o nekrofilii. Nekrofil je naprosto perversní muž, jenž pohlavně upotřebuje mrtvého těla ženského. Nuže: mrtvoly Hružové nebylo k takovému činu užito, a rovněž ne Klímové. Jak jsme již vyličili, vrah sám

obklopil mrtvolu zahrádkou chvoji a vůbec nikdy s ní neodstranil nanesené na ní větve. Posice obou mrtvol také vyvrací každou domněnku tohoto směru. Nekrofilii potřeboval věhlasný kriminalista Pražského Denníčku proto, aby mohl vysvětliti zmizení krve z mrtvoly Hružové.

Prý nekrofil vyčerpává z mrtvoly ženské krev proto, aby nehnla tak rychle a aby jí mohl mohl dále užívat. Vida — a mrtvola Klímové hniha tak rychle, že po 4 měsících z ní zbyla pouhá kostra. Prý nekrofil krev zahrabává do dílku a pokryje jej mechem; a kdyby k vyšetřování byli přibráni myslivečtí psi, byli by krev někde v lese vyčenichali. K upokojení kriminalisty toho můžeme mu prozraditi, že jsme měli s sebou dva myslivecké psy, a že neodkryli v celém okolí vraždy žádnou krev. Důmyslná stavba vládního kriminalisty rozsypává se jako domek z karet. Má-li se mluvit přímo o osobě Hilsnerově, nutno konstatovati, že svou láskou obtěžoval mnoho živých děvčat i žen, že je přepadal svými návrhy — což nekrofil jsa zcela perversní nikdy nečiní. Také nelze hádati na bestialitu, protože tělo Hružové kromě řezu na krku a ran na hlavě nebylo zohaveno, naopak netknuto, čisté jako snih.

Dříve než dospějeme k závěrku, nutno tu položit ještě jednu vzpomínku. Loni na podzim zalákal neznámý mladík do houštiny 11leté děvče domkáře Urbana z Hrbova, že jí ukáže krásný zámek. Tam jí poručil svléknout, zavázal jí ústa, vytáhl sekerku a dlouhý nůž a chtěl ji zabít. Pozoroval je však pasák a vykřikl na neznámého: co s tou holkou děláte. Lotr pustil se za pasákem, však nedohonil ho. Děvče probralo se z mráкотy a nahě běželo domů, kdež teprve večer mohlo vyprávěti, co se mu přihodilo. Pachatěl se tehdy nenašel, snad konfrontace děvčete Urbanova s Hilsnerem by něco odhalila.

A nyní ten závěrek: jaký byl tedy motiv vraždy?

Mocněji a neodbytněji ovládla veškero veřejné mínění pověst o rituelní vraždě. Bojíte se jí uvěřiti, nemůžete připustiti, že by na sklonku 19. století žila rasa, jejíž náboženství káže nebo připouští vraždu k účelu náboženskému.

Bojíte se věřiti — ale síla a přesvědčivost okolností je mocnější. Ještě nikdy nesvědčily všechny důkazy pro vraždu rituelní tak, jako tenkrát.

Existovali rituelní vražda, pak jí jest případ polenský.

Dokáželi se však nezvratně, že se tu nestala rituelní vražda, nýbrž vražda z motivu dokazaně jiného, pak rituelní vražda vůbec neexistuje a přestane pověst o ni sama sebou bez trestů, jimiž vyhrožuje pražský denníček. Je proto povinností úřadů v každém případě, aby záhadný případ tento, tak typický a směrodatný pro všechny příští časy, vyšetřily co nejprůsněji, s uvážením všech okolností.

*

Polná, na hranicích českomoravských, čítá mezi 5000 obyvateli asi 212 židů; počet jejich nestoupá, nýbrž ubývá. Stěhují se do větších měst.

Mezi obyvatelstvem nemají židé jediného přítele. Zejmena poslední událost vyhloubila propast mezi námi a židy. Hostince a krámy židovské jsou prázdné, křesťanské služby na hodinu odcházejí ze židovských rodin. V neděli dne 9. t. m. bylo proti nim demonstrováno — hlavně mládeží. V pondělí demonstroval zástup asi 300 lidí dorostlých a vytloukl okna třem židům: koželuhovi Šillerovi, kořalečníku Furchtovi a obchodníku s obilím Baschovi. Městská rada požádala v úterý hejtmana německo-brodského ihned za četnickou posilu, kteréž žádosti ihned vyhověno. Celkem posláno 14 četníků do Polné, kteří hlídají židovské krámy a domy, takže jsou

demonstrace nemožny a panuje tedy ve městě klid. Koželuh Šiller chtěl vymoci si na katolickém faráři, aby vystoupil na kazatelně na ochranu židů a vyvrátil pověsti o rituelní vraždě, ale farář dal mu na srozuměnou, že není v té věci kompetentní. Pro pondělní demonstraci zatčeny byly tři osoby. Starosta města p. Sadil žádal také policejní ředitelství pražské, aby vyslalo detektiva k vypátrání vraha — ale ředitelství nevyhovělo. Obec polenská vypsala 100 zl., malověžnická 50 zl. za odhalení vraha.

Zahaveno.

Matka Hilsnerova nezmizela tajně, nýbrž byla dopravena na obecní náklad do domovské obce Velkého Meziříčí.

Polná hemžila se v posledních dnech židovskými žurnalisty, kteří brali své informace většinou od obce židovské. Výpovědi Čechů překroutili nebo zfalšovali. Jeden z nich vložil do úst dru. Prokešovi výrok: „vždyť žijeme v devatenáctém století“ na otázku, zda věří v rituelní vraždu. S tím žurnalistou dr. Prokeš vůbec nemluvil a tuto odpověď mu tedy nedal. Také starostovi města p. Sadilovi vložen do úst rovněž výrok, že nevěří v rituelní vraždu. Starosta řekl pouze, že nemůže tvrdit ani to, ani ono.

Z a b a v e n o .

Zahaveno.

Ku vraždě v Polné.

I.

(Uveřejněno v „Radikálních Listech“ 3. června.)

Záhadná vražda na Anežce Hružové v lese Březině u Polné spáchaná, stává se čím dále tím více předmětem pozornosti nejširších vrstev nejen unás, ale již i za hranicemi. Některé okolnosti, které již dnes jsou zjištěny, dávají celé vraždě určitý ráz a odtud všeobecná pozornost a napjetí. Vražda polenská není obyčejným případem kriminálním, není to denní příběh, o němž by noviny se zmiňovaly jen ze své referentské povinnosti, vražda tato má velké pozadí. Dnes zajímá veškery mysle z působ vraždy a jaká byla pohnůtka k ní. —

Tři okolnosti vyvýšily případ tento na událost tak ohromného rázu. Předně podobnost případu tohoto s vraždou na Marii Klimové v červenci 1898 spáchanou, dále způsob vraždy samé a konečně způsob vedeného vyšetřování.

Dnes musí všem záležeti na tom, aby pravda vyšla se vši jasností a určitostí na jevo. A kdyby tato pravda měla být sebe hroznější a pro mnohé sebe osudnější, nic nesmí povoláné

i nepovolane kruhy zdržovati od toho, aby po této pravdě se pídily a ji veřejnosti otevřeně sdělily.

My jsme krátce po spáchané vraždě přinesli ve svém listě obšírné vyličení příběhu. Člen naší redakce dlel na místě samém, aby z vlastního názoru mohl podat jasný a pravdivý obraz této smutné události. Nyní, kdy vyšetřování je v proudu, kdy však ještě mnohé okolnosti nejsou vyšetřeny, přinutilo opět naši redakci, že jeden z členů jejich se odebral do Polné, aby další okolnosti dopodrobna vyšetřil.

Výsledek šetření jest překvapující. Sdělíme jej podrobně čtenářstvu, aby si mohlo učiniti přesný úsudek. Zpravodaj náš praví:

Dle nalezené mrtvoly, lékařského ohledání a posouzení všech souvisejících okolností, nutno souditi, že účastnily se na vraždě osoby tři. Soud má ve vyšetřovací vazbě pouze osobu jednu. Dále lze určitě a beze vší pochyby ve způsobu vraždy usouditi, proč byla Anežka Hružova zavražděna a jaký úmysl měli pachatelé.

Loupežná vražda jest naprosto vyloučena, neboť peníze, které děvče u sebe mělo, byly u ni nalezeny. Vražda ze smilnosti rovněž spáchána nebyla, neboť lékařským ohledáním bylo zjištěno, že se ani nejmenší pokus v tom směru od pachatelů nestal. Anežka Hružova pak byla od lékařů shledána jako virgo intacta. Nějaký jiný důvod nepřátelský naprosto tu schází, ale dejme tomu, že by pachatelé byli chtěli ze světa sprovoditi ubohou dívku, ať již z jakéhokoli nepřátelského úmyslu (pomsta, zášťi a p.), pak by byli zacházeli zcela jinak se svojí obětí, než jak se ve skutečnosti stalo. Ze způsobu, jak se vražda stala, poznáváme, oč pachatelům běželo. Účelem jim nebylo pouze při-

praviti svoji oběť o život, nýbrž něco zcela jiného.

Nejdůležitějším úkazem při vraždě této jest, že mrtvola divčina byla bez krve. Všechna krev z těla divčina vyšla — ale na místě činu až na několik kapek nebylo po krvi památky. Krve musilo býti dle posudku lékařů asi 6—7 litrů! A mrtvola byla krve zbavena v té míře, že ani pitevní nožiky při pitvě krvi se nepotřísnily. Na jediném místě těla divčina objevily se posmrtné krevní znaky. Bylo to na jedné části ruky, z které krev nevyšla, poněvadž byl shrnutým rukávem (jak dále uvádíme) běh její zastaven. Tím se stalo, že krev nemohla vytéci. Jinak ale ani v jediné části těla krve nebylo. Vpítí do země se krev nemohla, neboť jednak byl mrazík, jednak půda sama sebou v těchto místech je tvrdá, o čemž jsem se sám přesvědčil. Každé hledání na jiných místech ukázalo se marným. Ani použití mysliveckých psů nevedlo k cíli. Byli vedeni po celém lese, ale našli vždy jen jedno jediné místo — místo vraždy samé, kde stopy krve, jak již řečeno, byly ve množství několika kapek nalezeny. Zvláštní bylo, že psi, kdykoliv k tomuto místu, na němž cítili lidskou krev, přišli, nedali se odtud ani bitím odehnati. Váleli se po tom místě jako pomnutí, skučeli a vyli. Byli by jistě vyčénichali každé jiné místo, kde by se byla krev nacházela. Z toho nutno souditi, že krev zavražděné dívky byla zachycena a pryč odnesena.

To je pravda a tu dnes nikdo více nevyvrátí.

Přistoupíme nyní k vyličení, jak se asi vražda stala.

Anežka Hružova vyšla po 5. hodině odpoledne ve středu 29. března z Polné k domovu do Malé Věžnice. Musila se bráti cestou kolem lesíka Březiny. Na

konci města u posledního domku opravovala si něco buď na punčoše nebo na botce, neboť ji z protějšího domku viděli, jak se shýbla, jakoby si podvazek upevňovala. Poněvadž začalo pršet, přehodila si vrchní sukni ze zadu přes hlavu (jak jest to obyčej ženských na venkově) a tak s hlavou ze zadu zahalenou kráčela k domovu. Poněvadž úvozová cesta i pěšina na levo byla následkem dešťů rozmočena, kráčela po pravé cestičce těsně podle lesika běžící. Když přešla na kraj lesika, byla patrně ze zadu napadena. O tom svědčí lékaři zjištěná okolnost, že měla na hlavě asi osm krvavých ran, některé kamenem zasazených. Rány ty byly velmi prudké, nebyly však smrtelné, neboť ani neprorazily lebeční kost. Těmito ranami a pak vůbec leknutím, bylo nebohé děvče omámeno a učiněno bezbranným. Musíme podotknouti, že Anežka Hružova byla velké postavy, 18letá, silná, zdravá v každém ohledu vyvinutá venkovská dívka, která všecky domácí i polní práce doma obstarávala a měla tudíž velikou sílu. Byla by se zajisté všem třem vydatně dovedla brániti, kdyby nebyli ji ze zadu napadli a ranami do hlavy neomámili. V tomto stavu byla ovšem lehce povelena na zem. A nyní byla v moci svých vrahů. Každý by soudil, že šlo-li jen o zbavení života napadené, že vrahové vykonali své dílo ihned. Leč právě z toho, co se nyní dalo, poznáváme, že šlo vrahům o věc — jinou! Oni dívku takto omámenou hned neusmrtili, nýbrž začali ji zbavovati šatů, a to ne snad jen šatu u krku, aby řez, který později byl vykonán, mohl býti učiněn jistě a bezpečně, nýbrž všech šatů, kde jaká tkanička, všechno bylo přerвано a přetřháno. Pachatelé musili pracovati s chvatem a silou neobyčejnou.

Nebylo času na rozvazování neb rozpinání. Strhali vrchní šat, sukni a to s takovou prudkostí, že s háčky vytrhány byly vždy celé kusy šatů. Nejednalo se jim

ovšem o obnažení, nýbrž o to, aby dívka byla zbavena všeho, co by překáželo oběhu krve. Proto u pasu byly přetřhány tkanice; ženské barchetové kalhoty přetřzeny byly na třech místech. Ano ani na punčochy a botky pachatelé nezapoměli! Rozvázali jí podvazky, ano i rozšněrovali botky, aby běh krve neměl té nejmenší překážky! S kazajkou to šlo tíže. Dle stavu, v jakém byla mrtvola nalezena, bylo viděti, že pachatelé chtěli kazajku dostati dolů stažením přes hlavu. Na jedné ruce se však rukáv svinul, proto ostatní bylo přetaženo neb přerežáno násilně. A teprve nyní, když nešťastnou dívku zbavili všech šatů a tělo její bylo volné, přikročili k obmyšlenému činu. Dá se souditi, že dívka byla nyní při vědomí a že se bránila, neboť byla nalezena na její ruce (na předlokti!) velká, asi 30 ctm. dlouhá podlitina krevní (modřina). Dle polohy je viděti, že ránu tu dostala holí, když již ležela.

Věru, těžko jest se ubrániti bolestným pocitům. V plném vědomí musilo toto nevinné, hodné děvče patřiti na tyto hrozné přípravy! A když byla úplně v moci svých katanů, úplně obnažena, tu teprve došlo k smrtelnému řezu.

Pravili jsme shora, že vrahové byli tři. To lze souditi právě z vykonání vraždy. Jeden z nich držel tělo dívky, aby se nemohla hýbati, druhý vykonal řez a třetí měl pohotově nádobu, do které krev zachytil. Že jeden z pachatelů měl nádobu připravenou před řezem, svědčí o tom ta okolnost, že tělo dívky nebylo vůbec ani kapkou krve napřed potřísněno, což by se bylo musilo státi, kdyby teprve po řezu byla se nádoba ke krku přindala. Tatáž okolnost svědčí úsudku, že jiný z pachatelů pevně tělo dívky držel, aby se při řezu nehýbala, neboť kdyby se byla pohnula, tu krev aneb aspoň část její byla by stekla na tělo dívčino, avšak na těle dívky nebylo kapky krve nalezeno. Jak mistrně a pevně nádoba ke krku

divčíně byla přindána, svědčí nejlépe ta okolnost, že krev se ani vůbec nerozstříkla, na okolních stromkách nebylo shledáno nejmenší stopy, ačkoliv jest přece známo, že při proříznutí tepen krčních krev prudce vystříkuje.

Vrahové jednali velmi promyšleně, a jednalo se jim o to, aby co možná všechnu krev zachytili. Že nešťastná dívka od jednoho z pachatelů vši silou byla před řezem držena, dá se lehce mysliti, neboť rány, které měla na hlavě, nebyly nikterak smrtelné, a třebaš na první okamžik byla omámena, přece potom přišla ku vědomí, o čemž svědčí zoufalý zápas, který s vrahy při svlékání vedla. Dříve ještě nežli dívce byl krk podřezán, zatáhl pachatel krk konopným provázkem. To se stalo patrně za tím účelem, aby stáhl tepny pod krkem, by krev z ostatního těla ke krku se ženoucí nevylévala se do hlavy. Ovšem při řezu protal provázek, který také skrvažený byl na místě činu nalezen.

Vrah, který nožem dívku usmrtil, přidržel ji patrně za vlasy levou rukou a pravou rukou vykonal řez od levé strany ku pravé. Řez šel od levého ucha ku pravému a byl veden s takovou prudkostí, že všechny tepny a žíly, jakož i obratle byly přetaty. Řez byl dle dobrozdání lékařů hladký, rovný, způsoben velmi ostrým, dlouhým nožem a obratnou rukou.

Když krev do nádoby (nejspíše to byl nějaký kožený vak, to soudím z toho, že ten nejlépe mohl přilehnouti ke krku, aby krev jinam nestékala) byla zachycena a dílo vražedné vykonáno, vzali pachatelé mrtvolu a zatahli ji asi 15 kroků hlouběji do lesa, položili v té poloze, v jaké vyhrvácela, to jest obličejem dolů. Tato pozice nasvědčuje také našemu názoru, jak se vražda udála. Vrah, vykonavši řez, patrně držel, jak již řečeno, levou rukou dívku za vlasy a při řezu vyzdvihl hlavu a celé tělo poněkud do výšky, tak asi, že opora těla

vězela v kolenech. Dívka v tom okamžiku byla asi v té pozici, jako by klečela. A také její nohy tuto pozici podržely i po smrti — mělať nohy vyzdvíženy nahoru tak, že paty byly obráceny k zádům. Z místa vraždy dále přivlečená mrtvola byla pokrytá chvojí a v tom stavu také na bílou sobotu, tedy tři dny po vraždě nalezena.

Takovýmto způsobem tedy sprovedena ze světa nevinná, hodná, pokojná, křesťanská dívka, právě před velikonočními svátky!

Příčinu a účel vraždy ať si nyní usoudí každý sám!

Příště zmíníme se o vyšetřených námi okolnostech týkajících se — pachatelův.

II.

(Uveřejněno v „Radikálních Listech“ 6. června.)

Jako podezřelý z vraždy Anežky Hřůzové byl hned, ještě v den nálezu mrtvoly veřejným míněním označen Leopold Hilsner, 23letý pomocník kožešnický z Polné. Podezření ovšem nikterak nestačí k obvinění z tak hrozného činu. Leč během krátké doby vyšly na jevo takové okolnosti, které označují tohoto podezřelého jako jednoho z pachatelů.

Necháme mluvití prosté, všeobecně známé a dokázané skutečnosti.

Vražda musila býti spáchána za účastenství domácího člověka, s krajinou Polenskou co nejlépe obeznámeného. Anežka Hřůzová musila býti nějaký čas dobře střežena, kdy chodí domů, neboť vražedný útok na ni učiněný svědčí o přesné promyšlenosti celého záměru. Jen jedinému se lze diviti. Té smělosti ba přímo drzosti, že vraždu vykonali na tak přístupném

místě, za dne, kdy mohl každý jiný se domnívatí, že každou chvíli může někdo jíti cestou z Polné do Věžnice nebo naopak. Musila je vésti naprostá horečnost a odvážení se činu za všech poměrů, neodolatelná nutnost vykonati čin, kterého se dopouštějí jenom lidé fanatičtí. Odvaha se osudnou náhodou zdařila.

Hilsner pronásledoval již dvakráte před tím Anežku Hrůzovou. Na začátku února tohoto roku stěžovala si svému poručníku p. Novákovi z Polné, že „ten prašivý žid Hilsner“ stále za ní chodí. Pan Novák skutečně ten den sám se o tom přesvědčil, neboť vyprovodil Anežku kus cesty, ale Hilsner jej zpozoroval a proto, i když pan Novák dívku opustil, neodvážil se za ní jíti. —

Pani Hrůzová, matka Anežky, potvrzuje, že 25. března, tedy čtyry dny před zavražděním, si ji stěžovala, že za ní zase Hilsner po cestě šel, že ji měřil od paty k hlavě, až jí z toho bylo špatně. Všeobecně se vědělo, že Anežka Hrůzova je pobožná, že neměla dosud žádného poměru s někým. To věděli zejména lidé, jako Hilsner, jenž byl známým vagabundem polenským a měl dobré zprávy o různých děvčatech z města i okolí.

Vražda spáchána 29. března asi o třech čtvrtích na šest večer. Povožník pan František Cink potvrdil následující: Stál ten den asi o čtvrt na 6 s vozem v židovském městě, k vozu přicházeli cestou tři židé, kouřící cigarety. Poněvadž měl p. Cink na voze slámu volal na ně, aby dali pozor. A při té příležitosti si všiml dobře dvou z nich. Jeden byl Hilsner, jež dobře znal, druhý na pravou nohu kulhal, měl nohy do x, bledé tváře, černé vousy a vlasy a z kabátu mu vyčuhoval nějaký předmět zabalený do novin. P. Cink zpozoroval, že tento chromý žid, jakmile vycítil, že p. Cink po nich se dívá, hleděl onen předmět rukávem přikryti. A právě tento chvatný pohyb přiměl p. Cinka, že si

ještě lépe toho chromého povšiml. Předmět v novinách zabalený byl asi 30 až 35 ctm. dlouhý, 5—8 ctm. široký. Pan Cink vidět, kterak spěšně kráčeji cestou k lesu Březině. Z židovského města Polenského je totiž k Březině nejlépe viděti. Při té příležitosti viděl p. Cink, jak po téže cestě kráčí nějaká ženská v červené sukni. Byla to — jak se později ukázalo — pani Vomelová, žena starostova z Malé Věžnice, jež měla ten den červenou sukni na sobě. Podobnou červenou sukni měla též den také Anežka Hrůzova. Pani Vomelová byla skutečně také, právě když již les přešla, vystrašena nějakým židem s holí v ruce, jenž celý uřícený jí cestou nadběhl, ale — patrně vida mýlku — zpět se vrátil. Anežka Hrůzova kráčela k domovu teprve později, když již oni tři byli v lese. Patrně poznavše svůj omyl s paní Vomelovou, klidně pak čekali na pravou svoji oběť. Hilsner měl tenkrát šedé šaty, když jej lidé později večer po návratu z lesa viděli, měl na sobě šaty — tmavé. To mu do očí řekl jeho kamarád Veselý: „když jsi ve středu večer šel s tím cizím židem měl jsi šedé šaty a večer už jsi měl tyhle tmavé“. Jak známo, byly později nalezeny v lese Březině setlé kusy šatů, které se podobaly v barvě šatům Hilsnerovým, které odpoledne v den vraždy na sobě měl. Kousky takto sebrané byly zaslány vyšetřujícímu soudu a odtud chemické universitní laboratoři k prozkoumání. nacházejí-li se na nich stopy krve lidské. Jak se nám oznamuje, bylo již znalecky zjištěno, že na těchto šatech jsou stopy krve lidské. Svědci pak potvrdili, že takové šaty v den vraždy měl Hilsner na sobě. Také byla určitě od svědků poznána hůl Hilsnerova a více jiných drobností, které pro vyšetřování jsou důležitosti veliké. My se však jimi zabývati nebudeme, neboť více nám tane na mysli postava jiného pachatele, po němž dnes není ani stopy.

Otázka v Polné všeobecná zní: co se stalo s oním chromým židem? kdo jest a kde jest?

Paní Julie Pešáková viděla ve středu dopoledne před zeleným čtvrtkem (v den vraždy) pana rabína Dra Goldbergra na balkoně. Najednou přichází směrem od Hilsnera k balkonu nějaký chromý žid, s černými vlasy a vousy bledého obličej. Když přišel k domu mluvili něco nesrozumitelného s rabinem a tento hodil mu pak nějaký malý předmět zabalený v papíru dolů. Na to se chromý žid vrátil nazpět směrem k Hilsnerům. Dr. Goldberger popírá vůbec toto sejití se, ale jest ještě svědek, jenž výstup tento pozoroval. Jest to p. Čermák, obuvník, jenž se nabídl, že pravdivost toho před soudem odpřísáhne. Tento chromý žid byl pak odpoledne viděn s Hilsnerem, zejména pozorován p. Cinkem, p. Veselým a jinými. Na zelený čtvrtek (den po vraždě) tento chromý žid byl u rabína na obědě. Služka Marie Perníčková, která sloužila tenkrát u rabínů, praví, že na zelený čtvrtek obědval u nich nějaký žid, který na pravou nohu kulhal, měl černý vous a bledý obličej. Paní rabinová, když žid odešel, poručila služce, aby umyla pohovku, na které žid při obědě seděl, protože prý měl svrab, aby se děti nenakazily. Teprve v pátek (dva dny po vraždě) tento chromý žid odešel z Polné a sice potkal jej pan Cink v průvodu Hilsnera, pak Heřmana Baše, jenž nesl nějaký kufřík, a ještě jednoho žida, pospíchající cestou směrem k nádraží asi hodinu od města vzdálenému. Jak zjištěno bylo, jmenuje se tento chromý žid Beran; odejel na velký pátek do Něm. Brodu, odebral se po svátcích do nemocnice, kde si léčil svrab. Zde v nemocnici bylo nápadným jeho stále rozčilení a blouznění. Bylo proto učiněno příslušné oznámení — leč nedošlo vyřízení, a tak Beran po krátké době z nemocnice odešel a od té doby — zmizel.

Jakkoliv jest největší podezření proti němu, že on jest též jedním z pachatelů, nebyl do poslední doby (do 2. června) proti němu zatykač vydán. Snad se tak stane zakročením soukromého účastníka.

V peněžní knize židovské a náboženské obce Polenské zanešena jsou vždy jména těch, kteří dostávají podpory. V týden velikonoční udělená podpora nevykazuje jméno, nýbrž jest prostě udáno „jednomu chudému“ (an einen Armen). Kniha tato byla již zaslána kutnohorskému soudu.

Hilsnerův bratr Isak učil se u p. Františka Šice v Polné obuvnictví.

V sobotu po vraždě pravil Isák mistrovi: „já sám věřím, že bratr tu Hružovou zabil, on nespí celé noci a pořád se modlí a když mu něco řeknu, tluče mne.“ To potvrzuje p. Šic a pí. Šicová. Isák ovšem nyní zapírá. V den vraždy přišel Isák Hilsner do dílny nemytý. Mistr mu to vytýkal, načež Isák se vymlouval, že u nich spal ten den nějaký rabin a že se nemohl proto ráno mýti. —

Pozoruhodno jest, že jediný Hilsner mluvil s kamarády po vraždě, že Anežku zabil cíkání.

Bylo již v denních listech vzpomenu toho, že Hilsner byl zatčen až v úterý po velikonočních. Vyšetřování této vraždy vede totiž rada Reichenbach; týž vyslechl sice Hilsnera, ale neuznal za vhodné učiniti příhodná opatření (vazba, prohlídka bytu jeho a p.). Zjištěno jest, že mnozí svědci se sami hlásili, aby nějaké vysvětlení podali. Leč p. rada je odbýval slovy: „Také vy si chcete tu stovku vydělat“ (rozuměl tím cenu na vraha vypsanou). Tím ovšem bylo mnoho svědků zraženo od důkladné výpovědi v době, kdy vše byla ještě v čerstvé paměti a kdy se mohlo opravdu velmi mnoho vyšetřiti.

Jak nám bylo sděleno, bylo mnohým svědkům nyní v Kutné Hoře slyšeným předhazováno, proč to neb ono neudali hned při svém prvním výsledku. Chováním se rady Reichenbacha vysvětluje se to ovšem velmi snadno.

My různé ty případy ještě zjistíme.

Největší podivení vzbuzovalo v Polné, že — pokud nám jest známo do 3. června — tak důležitý svědek, jakým jest Veselý, druh Hilsnerův, slyšen dosud nebyl. Celá řada důležitých svědků dosud nebyta do Hory ku svědectví povolána.

V době poslední vycházejí mnohé dosud neznámé okolnosti na jevo. Nemůžeme z toho uveřejniti ničeho, poněvadž nechceme předbíhati vyšetřování samému.

První arcit povinností vyšetřování bude nyní pátrati a zjistiti ony dva druhy Hilsnerovy, s nimiž tento v den vraždy chvátal do lesa Březiny, pak ony soudruhy, kteří v pátek po vraždě spíáchali s kuffíkem v ruce k polenskému nádraží.

Vyšetřovací orgánové najdou v obyvatelstvu Polenském i všude jinde nejochotnější podporovatele. Jednát se o případ týkající se ve svých důsledcích milionů a milionů — můžeme proto míti pevnou naději, že se choullostivý případ tento vyšetří s důkladností a pravdomilovností takovou jak toho zasluhuje sama — pravda.

III.

(Uveřejněno v „Radikálních Listech“ 15. června).

Ve věci vražd Polenských vycházejí stále nové podrobnosti na jevo, a to podrobnosti takové, které tomu nasvědčují dnes již nade vší pochybnost, že pachatelů

bylo více a že o vraždě také více lidí vědělo již předem. Jest ovšem pro vyjasnění celé záležitosti škoda nenahraditelná, že první okamžiky byly prospány, že pachatelé mohli mnohé stopy zločinu zakryti a zničiti.

Dnes i nejbedlivější vyšetřování narazí každou chvíli na tyto první chyby.

Z osob pachatelů jest dosud ve vazbě jediný Hilsner. Po Beranovi a Grafovi ani památky. Totéž platí o Heřmanovi Baschovi, jenž o svátcích z Polné odjížděl a v jehož ruce viděli lidé onen tajuplný kuffík.

Chceme ještě sdělití, co očiti svědkové dále vypravují o některých podrobnostech. Týká se to hlavně události před vraždou Anežky Hružové, kdy bylo na některých osobách viděti zvláštní nápadné chování. Necháme mluvit osoby, které sdělení to činí.

P. Adolf Skalák viděl Leopolda Grafa ve společnosti s Hilsnerem v pondělí neb úterý před vraždou Anežky Hružové ubíratí se po pěšině směrem ku Březině. Nápadno mu bylo, že spolu jdou, jelikož před tím nikdy je spolu jíti neviděl.

P. Tadiáš Večeřa šel ve středu (týden před vraždou Anežky Hružové) do města a když přišel před obydlí Hermana Aufrechta, viděl jej státi s Hilsnerem na schodku před jeho (Aufrechtovým) domkem a právě šla ze šiti Anežka Hružová, povšiml si toho, jak se oba jmenovaní židé na ni dívali a usmívali se a pak sami spolu cosi důvěrně rozmlouvali. To samé viděl v pátek v tomtéž týdnu. Též může dosvědčiti, že Hilsner velmi často u H. Aufrechta prodléval.

P. Ludvík Fürich v ulici Röslové, k nádraží vedoucí, viděl v pátek před vel. svátky oknem svého bytu, několik mladých židů po silnici jíti, mezi nimi zvláště si všimnul Leopolda Grafa (který z Golčova Jeníkova pochází a zde nříženěn jest) a Her. Basche (jenž o svátcích odejel) který v ruce kuffík nesl. Šička pana

Füricha, Anna Ningrová, poznala ve společnosti té též Hilsnera. Oba pak viděli, jak židi do bytu S. Frieda zašli, kde dlouho ve dvoře s Friedem rozmlouvali.

Pokud jest nám známo, nebyl Fried dosud vyslechnut.

Pokud se týče vraždy na Marii Klímové, vyšla na jevo následující okolnost:

Antonie Němcová, služka u p. Václava Vitka v Polné, viděla často Hilsnera docházet k Rézi Friedmanové (židovce), kam též často Klimova docházela.

Jednou již po vraždě Marie Klímové, když však vražda dosud objevena nebyla, přišla k pí. Mühlfaltové (sestře zavražděné Marie Klímové) Rézi Friedmanová, kteráž nabízela smuteční zástěru ku koupí a když se tomu Mühlfeitova divila, že jí může smuteční zástěru nabízet, anť prý sestra někde ve službě býti může, zalekla se Rézi Friedmanová a zavedla jiný hovor.

František Cink byl lonského roku ve Zhoří na pouti a viděl tam toho samého žida, kterého letos ve středu před svátky vel. viděl, ve společnosti s Hilsnerem a Grafem a jednou selskou dívkou, když ji tito židé perník kupovali. Vzpomněl si na to, poněvadž den ten Klímová zavražděna byla. On ji neznal.

Jak Jan Hájek zavražděnou Marii Klimovou popisuje, tak i Cink doznává, že ta vesnická dívka o pouti ve Zhoří tak vypadala. J. Hájek Klímovou na pouti ve Zhoří viděl.

Ku konci těchto zpráv podotýkáme, že nelze ani z daleka určit, kdy asi vyšetřování skončeno bude.

Jak jsme se dověděli, obdržel zástupce soukromé účastnice pí. Marie Hřízové, advokát p. dr. Baxa výměr krajského soudu kutnohorského, v němž se sděluje, že spisy nacházejí se u státního návladnictví a že jakmile zpět dojdou, bude možno jemu v ně nahlédnouti. Mezitím

ovšem budou zástupcem učiněny návrhy na další šetření přímo u státního návladnictví, aby všichni vinníci byli vypátráni.

Dnes je všeobecné přání nejširších vrstev, aby pravda přišla na jevo!

O poměrech v pražské nemocnici a blázinci.

(Vyňatek z řeči poslance Dr. Baxy na sněmu král. českého dne 17. května.)

Poukazuji na případ, který se stal a který nasvědčuje tomu, jak se říditelství v určitých případech chová a že ne vždy jedná tak, jak toho prospěch nemocných a zdravých vyžaduje, nýbrž že častokrát své povinnosti nečiní zadost.

Každý zajisté se podivil, když slyšel, že dovoleno bylo policejnímu úředníku, aby na duchu chorého šel vyšetřovati do blázince. Každý říditel byl by to musil odmítnouti s největší rozhodností, poněvadž na duchu chorý nemůže býti vyšetřován. Stalo se to při příležitosti vraždy v Polné, kdy celá veřejnost a hlavně denní listy pražské nazvali to určitým jménem, totiž „Dreyfusiadou“ (hlasý: tak jest!), poněvadž se chtěla odvrátiti pozornost od jiného obviněného z určitých příčin. (Posl. Březnovský volá: Jen řekněte z jakých příčin!) — Já na to ještě přijdu.

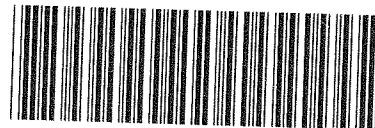
Tu šel zejména p. říditel ústavu tak daleko, že dovolil policii, jež chtěla, aby na jedné straně se zakryla vina jednoho a aby se odvrátila pozornost veřejnosti od případu Polenského, pokud se týče spojení jeho s rituální vraždou, aby policejní úředník šel vyšetřovati dotyčného člověka do blázince. Co se dále provedlo,

víme všichni, totiž že proti všemu právu dotyčný člověk pojednou jako zdravý uznán a propuštěn jediné proto, aby mohlo být svaleno na něj podezření z vraždy a aby jaksi pozornost veřejnosti byla odvrácena od rituální vraždy. (Posl. Březnovský: Co to stálo?)

Ano, já se s tím netajím ani dost málo a řeknu veřejně, že zde hrály peníze svou úlohu, a že tím větší jest povinností orgánů spravedlnosti, aby vedle vyšetřování toho případu samého vyšetřovaly též dotyčné osoby u policie, které se takového skutečně ošklivého přehmatu dopustily. (Posl. Březnovský: Ale židovské peníze to byly.) Inu, jiné to asi nebyly než židovské.

Velectění pánové, tedy, jestli jsme si vědomi, že skutečně jest blázinec naprosto přeplněn a že nemůže potřebám zdravotním ani dost málo vyhovět, a jak jsem zde poměry ty do opravdy a z vlastní zkušenosti vylíčil, tož jest již skutečně na čase, aby se začalo se stavbou novou, a vítal jsem soukromé sdělení pana Dra Grégra v tom směru, že se již přípravy konají, aby s tímto dílem se konečně započalo . . .

ÚK PrF MU Brno

3129S35851